

TEHNIKA ÜLİKOOOL

Nr 3 (1521)

8. veebruar 1999

Ilmub 30. aprillist 1949

Hind 2 kr

Järvamaa ja Pärnu lõpuklasside õpilased tutvusid TTÜga

28. jaanuaril oli Tehnikaülikoolis külas bussitäis noori Järvamaa erinevatest koolidest.

Õpilaste sõidu eesmärgiks oli tutvuda õppimisvõimaluste ja vastuvõtutingimustega. Potentsiaalseid tulevasi üliõpilasi tervitas esmalt prorektor **Rein Küttner**. Seejärel pidas professor **Vahur Mägi** huvitava loengu teemal "Tehnilised teadused kaasajal". Vastuvõtu ja õppeprotsessi TTÜs tutvustas õppe- ja teadusosakonna asejuhataja dotsent **Tiit Nirk**. Üliõpilaste nõustamiskeskuse esindajad andsid ülevaate üliõpilaselust ja probleemidest. Peale lõunat käidi ekskursioonidel teaduskondades.

4. veebruaril olid TTÜs külas Pärnu Ülejõe Gümnaasiumi noored, 5. veebruaril võttis meie esindajaid vastu Saue Gümnaasium.

25.-27. veebruarini toimub Pirital Eesti Näituste messihallis noorte infomess "TEEVIIT'99".

TEEVIIT on kujunenud aasta tähtsaimaks õppimisvõimalusi tutvustavaks ettevõtmiseks. Märtsi algul on Narvas infomess "ORIENTIIR", kus meie ülikoolil tuleb ka kindlasti osaleda.

Aime Piht
Vastuvõtu- ja üliõpilastalituse
juhataja

*Järvamaa õpilased harjuvad TTÜ auditooriumiga.
Fotod Meida Jalast.*

Lühiteated

Õiendus

Eelmises TEHNIKAÜLIKOOI ajalehes ilmus kirjutis "Kuratoorium hindas ülikooli tegevuse heaks". Tekstile alakirjutanutena olid esitatud kuratooriumi esimees **Arvi Freiberg** ja sekretär **Viivi Russ**.

Tegelikult oli ajalehe toimetus nimetatud allakirjutajate poolt esitatud ametlikku dokumenti vaid lihtsamases keeles refereerinud. Seetõttu paluti kuratooriumi poolt juhtida lugejate tähelepanu sellele, et täpses väljenduses kuratooriumi aruanne erineb mõnevõrra ajalehetekstist ning sellest erinevusest tulenevate ebatäpsuste vältimiseks võivad huvilised tutvuda aruandega originaalis, mis on allasutustele ka laiali saadetud.

Poliitikud ülikoolis häälil noolimas

3. veebruaril kohtusid ülikoolirahvaga isamaaliitlased - TTÜ vilistlased **Toivo Jürgenson** ja **Jüri Mõis**. 8. veebruaril oli külas Reformierakonna juht **Siim Kallas**. 18. veebruaril korraldab Sinine Erakond kohtumise **Aleksander Einselniga**, kellega koos esinevad ka TTÜ majandusteaduskonna doktorant **Marika Ritso** ja akadeemik **Endel Lippmaa**.

1999. aasta töötasud TTÜs: hea kompromiss!

Vastavalt rektoraadi ja ametiühingu kokkuleppele tõsteti ülikooli töötajate alampalgamäära alates 1. jaanuarist 20,5 protsendi võrra.

Saadud summa liideti olemasolevale töötasule juurde. Näiteks professori senine palk tõusis keskmiselt 1500 krooni, dotsendil 1100 jne.

Õppekulude osa tõus

Kogu riigieelarve ülikoolidele tõusis õppekulude osas 22,4 protsenti. Siinkohal pean küll juurde lisama, et algselt oli ettenähtud tõusuprotsent 25, kuid EV valitsus vähendas selle ühepoolsest 2,6 protsendi võrra. (Võrdlusalus on 1998. aasta.)

Kommentaariks ehk niipalju, et jääb arusaamatuks, miks osa avalik-õiguslike ülikoolide rektoreid nõustus õppekulude madalama tõsusuga, kui riigi-

eelarves oli tegelikult ette nähtud.

Teaduse osa tõus

Teaduse osas määratletud summade puhul tuli arvestuslikuks aluseks võtta teaduri töötasuna 5000 krooni ja vanemteaduri töötasuna 7200 krooni. Valitsusega läbirääkimistel ja lepingu sõlmimisel oli teada, et vanemteadur on võrdne professoriga ja teadur on ühel pulgal dotsendiga. Sest kõik nad on õppejõud koos juurdekuuluva loengukoormusega, ning vanemteaduril peab olema doktorikraad nagu ka professoril.

Põhimõtteliselt pean saadud tulemust palgatõusu osas heaks kompromissiks, sest kui TTÜle eraldati riigieelarvest 17,5 protsenti, siis palgatõus 20,5 on ju hea!

Toivo Roosimaa
Ametiühingu Universitas
ja TALO esimees

Jõgeva kuulutab konkursi!

Alates 1996. aastast on Jõgeva Maavalitsus igal aastal välja kuulutanud Jõgeva maakonda käsitleva bakalaureuse ja magistratööde konkursi. 1998. aastal laekus konkursile 4 tööd. Võitjaks osutus Tartu Ülikooli artiteaduskonna üliõpilane Liivi Linnumets oma bakalaureusetööga "Jõgeva maakonna õendusala töötajate täiendõppe vajadused ja probleemid".

Traditsioone järgides kuulutame välja 1999. aasta Jõgeva maakonda käsitlevate uurimuslike tööde konkursi,

kaasates sinna ka kursuse- ja lõputööd ning samuti teised uurimusliku laadiga tööd.

Konkursil lähevad arvesse tööd, mis on valminud ajavahemikus 1. septembrist 1998 kuni 1. septembrini 1999 ja

on kaitstud vastava komisjoni ees (muud uurimuslikud tööd publitseeritud või esitatud ettekannetena teadusüritustel).

Töid hindab komisjon, mille moodustab Jõgeva Maavalitsus.

Tööde esitamise tähtaeg on 17. septembril 1999. aastal. Konkursi tulemused selguvad 1. novembriks 1999.

Konkursi auhinnafond on 10 000 krooni.

Täpsema informatsiooni ja abi saamiseks (ka kursuse- või lõputööde teemade valikuks) palume pöörduda Jõgeva Maavalitsuse arengu- ja planeerimisosakonda: Suur 3, 48306 Jõgeva, tel 277 60 177, faks 277 60 181/60 195, e-post: matij@jogevamv.ee

Teie küsimustele vastab Mati Jõgi.

Meelis Paavel
Jõgeva maavanem

Kaitseliit — rahva oma kaitse

Me kõik oleme Kaitseliidu kohta ühteist kuulnud. Kes head, kes halba. Aga mis seal tegelikult toimub ja millega Kaitseliit tegelikult tegeleb?

Abiks on sedapuhku "1998 a. Kaitseliidu päevade" infomapp:

"Kaitseliit moodustati 11. novembril 1918 kui vabatahtlik riiklike ülesannetega seltskondlik rahva omakaitse organisatsioon. Kaitseliidu peamiseks ülesandeks on 1931. aasta põhikirja järgi Eesti Vabariigi põhiseadusliku korra kaitse ning abi osutamine ühiskondlike õnnetuste tagajärgede likvideerimiseks.

Kaitseliidu ülesanded:

Kaitseliit on vabatahtlik organisatsioon, mille liikmed pühenduvad omakasupüüdmatult Eesti riigikaitse korraldamisele. Peamine ülesanne on ära hoida kallaletung Eesti Vabariigile ning seeläbi töötada rahumeelse arengu nimel Euroopas. Samuti osaleb Kaitseliit loodusõnnetuste ja suurõnnetuste tagajärgede likvideerimisel, abistades vajaduse korral Päästeametit, Piirivalvet ja Politseid.

Kaitseliit pakub oma eriorganisatsioonide

- Naiskodukaitse,
- Kodutütred
- Noored Kotkad

kaudu ühist tegevust kogu perele.

Lui Jaanson, Kaitseliidu ülema kohusetäitja selgitab peagi ilmuvast brošüürist "Eesti Kaitsejõud 80":

Naiskodukaitse on Kaitseliidu tugi. Täna veel väiksearvuline aga mitmekülgne, kes lisaks toiduvalmistamisele, haavade sidumisele, sidepidamisele, pidude korraldamisele läbib ka sõjalise väljaõppe ja laseb püssi võrdväärselt kaitseliitlastega.

Noorteorganisatsioonide tegevuse aluseks on skautlik põhimõte, mis kuniandab noore inimese edasijõudmist, käitumist ja üldist kasvatuslikku arengut, et sirguks tubli ja sirgjooneline,

**Valmis vaenlase rünnakut tagasi tõrjumal
Üllõpilased Reno Laidre, Lauri Bender, Jaan Silvet.**

rahvuslikult mõtlev Eesti kodanik. Parim kasvatus on ikka ja alati eeskujuna ning siin on kaitseliitlastest ja naiskodukaitsejatest isadel-emadel, õpetajatel ees avar tööpõld. Antud ajahetkel seisame probleemi ees, kus lapsi, kes Kodutütarde ja Noorte Kotkaste tegemistes kaasa lüüa tahaksid, on palju enam kui täiskasvanuid, kes noortajuhtidena tegutseda sooviksid".

Kaitseliidu liikmeskond:

Tegevliikmeiks võivad olla vähemalt 17 aastat vanad kohtulikult karistamata Eesti Vabariigi kodanikud, kes on valmis osalema Kaitseliidu tegevuses.

Toetajaliikmeiks võivad olla Eesti Vabariigi ja välisriikide kodanikud, kes oma tegevusega aitavad kaasa Kaitseliidu ülesande täitmisele.

Auliikmeiks valitakse Eesti Vabariigi ja välisriikide kodanikke, kellel on Kaitseliidu suhtes eriti silmapaistvaid teeneid.

Kaitseliidu struktuur ja juhtimine:

Kaitseliit on kaitsejõudude osa ja allub kaitseväge juhatajale. Kaitseliitu juhivad Kaitseliidu ülem, kelle tööorganiks on Kaitseliidu Peastaap. Kaitseliit on

organiseeritud territoriaalsel põhimõttel maakondlikeks malevateks (Eestis on 17 malevat), mida juhivad malevapealik. Malev jaguneb malevkondadeks. (Nõmme malevkond on maleva õigustes.)

Seltskondliku elu ja majandusküsimustes on Kaitseliidu ülemale nõuandjaks Kaitseliidu ülemaalsed organid:

- **keskkogu**, kuhu kuuluvad kõikide malevate esindajad;
- **keskjuhatus**, mis valitakse keskkogu poolt tuntud kaitseliitlastest igapäevaste seltskondliku elu ja majandusküsimuste lahendamiseks;

Kaitseliit — rahva oma kaitse

- **vanematekogu**, mis valitakse keskkogu poolt tuntud avaliku elu tegelastest seisukohtade võtmiseks Kaitseliidu küsimustes. Institutsioonina kuulub vanematekogusse ka EV President.

Malevas ja malevkonnas on seltskondlike ja majanduslike küsimuste lahendajaks üldkoosolek, esindajate koosolek ja nende poolt valitud juhatus.

Kokkuvõtteks tsiteerime jälle Lui Jaansonit:

Kaitseliidu põhitegevus oli ja on eelkõige väljaõppeline. Meie tänases ühiskonnas on eesti mehed väga erineva sõjalise ettevalmistusega või suisa ilma kohustusliku ajateenistuse kogemusega. Seepärast annab Kaitseliit igale reaktivkaitseliitlasele kõigepealt võimaluse omandada või tuletada meelde sõduri baaskursusest tulenevaid teadmisi ja oskusi, et seejärel õppida tegutseda erineva suurusega allüksustes, nagu jaos, rühmas või kompaniis.

Kaitseliit-see on ka ühiskondlikult kasulik juhikoolitus, sest mees, kes kaitseliidu õppustel praktiseerib tegutsemist kasvõi kõige väiksema üksuse ülemana, oskab edukamalt ning tulemuslikumalt juhtida ka iga tsiviilkollektiivi.

Akadeemiline malevkond?

Mis see veel on?

Sõna akadeemiline viitab sellele, et tegemist on ülikoolidega, üliõpilastega, õppejõududega. Akadeemilisse malevkonda kuuluvadki üliõpilased, õppejõud, aga ka juba ülikooli vilistlased; nii üksikult kui ka organiseeritult.

Tartu akadeemilisse malevkonda kuuluvad korporatsioonid *in corpore*, mis rahvuslikku ideed juba enam kui aastasada kandnud. Tartu Ülikooli endine rektor, õppejõud **Peeter Tulviste** osales malevkonna töös ja väljaõppes väga aktiivselt, uue rektori kohta andmed puuduvad. Oma soovi akadeemilisse malevkonda astumiseks on avaldanud ka Pedagoogikaülikooli rektor.

Millised on akadeemilise malevkonna eelised nn tavalise Kaitseliidu ees?

Ega suurt polegi. Struktuur on samasugune, eeliseks võib pidada vaid seda, et võitluskaaslasteks on su omad koolikaaslased, toanaabrid, ühesõnaga — noored haritud inimesed. Koos käiakse õppustel, õppetundides, koos peetakse ka mitmesuguseid seltskondlikke üritusi. Ka instruktoriteks/koolitajateks on noored mehed, kes läbinud kaitseväge või reservohvitserikursused või kes on teeninud Eesti Kaitsejõududes.

Tartus funktsioneerib Akadeemiline malevkond (AMK) juba pikemat aega.

Sealne ülem leitnant **Purlau** on aastaid viibinud tegevteenistuses: algul olnud Remniku õppekeskuse, hiljem Pärnu Üksik-Jalaväepataljoni staabiülem. Nüüd, alustanud haldusjuhtimise õpinguid Tartu Ülikoolis, asus ta akadeemilise malevkonna etteotsa. Tartu malevkonnas on liikmeid juba üle 300.

Aga mida ootame meie, tallinlased? Tõsi, et Tartu vaim on juba eelmisest sajandist olnud rahvuslik-isamaaline, Tallinna on aga alati saatnud kodanlik-materiaalne õhustik. Seda on

Kuperjanovi Üksik-Jalaväepataljoni väeosa lipp

Kaitseväge Lahingukool Võrus, Meegomäel.

tunda ka tänapäeval: pealinna on koondunud ärikeskused ja ettevõtted, Tartusse aga teadus- ja kultuuriasutused, isamaalisemad mehed-naised.

Kuid ega meie saa Tartust kehvemad olla, sestap algas kevadel Tallinna akadeemilise malevkonna loomine.

Nüüd siis lähemalt sellest malevkon- nast. Struktuuriliselt kuulub Tallinna akadeemiline malevkond Kaitseliidu Tallinna maleva koosseisu. Ülemaks on lpn **Taago Väiku**.

Tallinna akadeemilise malevkonna staap asub Pedagoogikaülikoolis Narva mnt. 25, ruum 101, Kontakt:

N 9. 00- 14. 00 tel 640 91 65, kuid kasutatakse ka KL Nõmme malev- konna (Lauliku 4a) ja Tallinna ma- leva (Narva mnt 81) baase.

Üliõpilastele, kes juba kuuluvad oma kodukohajärgsesse Kaitseliitu, soovitan astuda õpingute ajaks akadeemi- lisse malevkonda. Pole ju mõtet olla oma üksuses, kui käite kodus kord või paar kuu jooksul. Siin saate väljaõp- pega tegeleda tunduvalt intensiivse- malt. (Ka ma ise tegin nii!) Pealegi on kokkupuuted kaitsevæga (kus ikkagi väljaõpe on tunduvalt parem Kaitse- liidu väljaõppest) tihedamad. Täpse- malt allpool.

Tallinna akadeemiline malevkond

Millega siis tegeleb Tallinna aka- deemiline malevkond? Eelkõige usina väljaõppega. Õppetöö toimub laupäe- viti või õhtuti, nii et ei segaks koolitööd.

Viimane üritus, mida AMK organi- seeris, oli

7. novembri infopäev Vahipataljonis.

Kuna ka kaitsejõud on aru saanud intel- ligentsi kaasamise vajalikkusest kait- sejõududes, võeti Vahipataljonis asja väga tõsiselt: sisustatud oli terve päev. Meiega tegeles ltn **Asku** — Vahipatal- joni väljaõppe osakonna ülem. Päev oli jagatud tundideks, kus olid esindatud järgmised teemad:

1. Eesti riigikaitse
2. kaitsejõudude struktuur
3. Vahipataljoni struktuur
4. ajateenija päevakava
5. väljaõppe kohad
6. kaitsejõudude relvastus

Kui Kaitsejõudude Peastaap sai teada, et akadeemiline malevkond Vahipatal- joni tuleb, avaldati ka sealtpoolt soovi esineda ettekandega. Ja üllatus-üllatus, oma tihedas töögraafikus oli aega leid- nud kindral **Kert** isiklikult. Tema et- tekanne puudutas Eesti riigikaitset üldisemalt: mis on riigikaitseõukogu, tema ülesanded, aga samuti selgitas ta totaalkaitse põhimõtet, rõhutas väl- jaõpetatud reservi tähtsust, vastas küsimustele.

Üks fraas, mis tema jutust meelde jäi:

"Eesti riigi poolt on suurim kuritegu saata väljaõpetamata reserv lahing- välväljale, kus ta suure tõenäosusega surma saab." Seega soovitas ta kõigil meeskodanikel läbida kaitsevæeteenis- tus või siis väiksem õppeprogramm Kaitseliidus, et oleks mingidki algtead- mised. Omandatud teadmisi ei lähe vaja mitte ainult reaalse sõja korral. Kaitsevæe tunniplaani õppeained on ka "tsiviilis" vajalikud:

Grupp üliõpilaste reservohvitseride kursusest. Taamal takistusriba element "Kaelkirjak".

Tanel Uusmaa (farmakoloogia, TÜ), Marek Miil (haldusjuhtimine, TPÜ), Jaanus Karo (matemaatiline statistika, TÜ): metsas puhkehetkel.

Kaitseliit — rahva oma kaitse

Loo autor ja Lahingukooli veebel näitamas tulevastele reservohvitseridele tankitõrje lahingpaari tegevust kaitselahingus.

meditsiin - mis teed, kui kellelegi su lähedasele on vaja teha elustamise ABCd ja sa ei oska? Kuidas tegutsed ussihammustuse, elektrilöögi või toidumürgituse korral?

üldfüüsiline - väidetakse, et tänapäeval pidid naised juba tugevam sugu-pool olema?!

enesekaitse - Tallinnas on ju niipalju kahtlasi kohti, kuhu ei julge minna. Väidan, et kaitseväes saadav enesekaitse on küll nii hea, et seal käinud mehepojad oma rahakotti naljalt kurtategijale ei anna. Ka suudetakse kaitsta ennast ja oma tüdrukut kriitilistes situatsioonides.

pedagoogika (ka androgoogika) - arvan, et ka paljud õppejõud peaksid selle läbima. Igaüks on näinud tahvli ees pobilevat/nätsu näriivat/tigedat/ tunni ette valmistamata jätnud/õpilastel vahet tegevat õppejõudu

psühholoogia - rohkem ei kommenteerin, kuid kindlasti vajalik

metsa- ja matkatarkused - oskad sa metsast välja tulla, kui eksinud oled? Tead, millised on mürgised seened/taimed? Telki ikka suudad püstitada? Aga ühe tikuga tuld süüdata?

Loengute vaheajal viidi ka meid sõõma. On ennegi räägitud, et väe-

osades saab hästi ja palju süüa, aga et NII palju... Mõne sõnaga menüüst: piimasupp, šnitsel kartulitega, rosinakissell, morss/piim/tee, õun. Lisaks võis igaüks tõsta endale porgandi-, kaalika- ja vinegretisalatit. Toitu võis veel juurde küsida. (Seda muidugi ei juhtunud, sest meie ägasime juba esimesegi toidukoguse all.)

Ära märkida võiks veel tutvumist takistusribaga ja käimist lasketiirus. Seda viimast sõnadega kirjeldada on raske: ruum "vooderdatud" muulaazhiga, st laigulise kaitsevõrguga, vastasseinas kinoekraan, kus sõidavad tankid, rünnakule tormab vaenlase jalavägi, kogu värki saadab lahingumüra. Igaüks sai lasketiirus oma täpsust proovida: relvad olid laetud CO₂-ga ja kõik pihtasaamised kajastusid arvutiekraanil. Võimas. Asi on alles katsetamisjärgus, kuid Eestis on see kindlasti ainulaadne, suure tõenäosusega ka Soomes ja Rootsis, Balti riikidest rääkimata.

Meelde jäi ka meiega päev otsa koos olnud ltn Asku patriotism, entusiasm ja ohvitserlik käitumine; samuti see, et ajateenijate kasarmu läikis ja säras - seal oli asja lõppenud euroremont, aga väeosa juhtkonna ruumid (staap, kantselei jmt) alles ootavad kordategemist.

Prioriteediks on ikkagi ajateenija ja tema vajadused.

Väeosast lahkusime alles kella kolme paiku. Lepiti kokku, et akadeemilise malevkonna ja Vahipataljoni head suhted säilivad ja külaskäigud jätkuvad. Arvatavasti saavad akadeemilise malevkonna õppertühmas õppijad mingid tunnid ja väljaõppe Vahipataljonis, kus tase on kindlasti kõrgem kui Kaitseliidu instruktoritel.

Kui nüüd mõni tudengihärra või ka -neiu (aga miks mitte ka mõni õppejõud?) tundis siirast soovi saada Tallinna akadeemilise malevkonna kohta rohkem informatsiooni või isegi liituda, siis kontakti võib saada:

- 256- 496- 923 Taago Väiku
- 251- 50- 274 Rait Vaeno
- valjo@va.ttu.ee Valjo Tooming

Lugupidamisega

Valjo Tooming
Kaitseministerium
TTÜ üliõpilane

Fotod Aivar Aotäht (Postimees)

Loo autor Valjo Tooming 1995. a veebruaris ajateenistuses

Üliõpilaskorpratsiooni VIRONIA külalisõhtu eesti soost meestudengitele 10. veebruaril 20. 00 Glehni lossis.

Uus õppetsükkel Kaitseliidu Tallinna Maleva akadeemilise malevkonna jaoks algab 8. veebruaril kell 18. Tallinna Maleva staabis Narva mnt 81.

Tehnikaülikool ja meedia

Meediamonitooringut on kasutanud arenenud lääneriikides juba mõnda aega iga endast lugupidav ja oma maine eest hoolt kandev ettevõtte. TTÜs tegi vastavasisulist uuringut möödunud aastal esmakordselt Kai Aviksoo.

Ettevõtmise eesmärgiks on eelkõige TTÜ maine jälgimine ajakirjanduse vahendusel ja soovi korral selle muutmise suunamine. Soovi korral saab analüüsitud 237 artikli koopiatega tutvuda kas TTÜ raamatukogu bibliograafiaosakonnas või monitooringu autori juures.

TTÜ pidevalt meedia tähelepanu all

TTÜ on üks vanemaid kõrgkooli Eesti Vabariigis ja omab tänu oma suurusele, järjepidevusele ja produktioonile suurt osakaalu meie haridus- ja teaduselus. Seetõttu on TTÜ vähemal või suuremal määral pidevalt meedia tähelepanu all. Antud vaatlus keskendub vaid kirjutavas pressis, täpsemalt põhilistes päevalehtedes avaldatule. Maakonnalehtedest on erandina esindatud Saaremaa, põhjuseks Saarte Instituudi tänuväärne töö.

Võrreldes möödunud aastaga on märgatav teatav kvantitatiivne progress: kui 1997. a ilmus TTÜst keskmiselt 120 artiklit, siis 1998. a oli neid 240.

Avaldatud materjali võiks tinglikult jaotada neljaks:

1. Artiklid, mis on otseselt kirjutatud TTÜst
2. Artiklid, kus on refereeritud või intervjueritud ülikooli töötajaid või tudengeid
3. Artiklid, mille autorid on ülikooli töötajad või tudengid
4. Artiklid, milles on ülikooli mainitud põgusalt, ka kuulutused ja teated.

Kõige arvukamalt on kolmanda grupi artikleid - need, mille autorid on seotud TTÜga. See grupp moodustab artiklite kogumahust 60%. 20% moodustab esimene grupp - artiklid, kus on otseselt kirjutatud TTÜst. 15% on artikleid, kus on refereeritud või intervjueritud ülikooli töötajaid või tudengeid. Kõige väiksem osa, 5% on kuulutusi ja teateid ning artikleid, kus on ülikooli mainitud põgusalt.

Ülikooli mainet mõjutavad kirjutised

On ilmne, et ülikooli mainet mõjutavad kõige efektiivsemalt kirjutised, kus on otseselt juttu TTÜst. Neist alljärgnevas põhjalikumalt.

Monitooring'98

Sellest rühmast saab artikleid paigutada diapsoonis positiivne - neutraalne - negatiivne, vastavalt nende mõjule ülikooli mainele. Väga hea tahtmise juures võib positiivset märki kandvateks lugeda peaaegu pooli artikleid, kus juttu otseselt TTÜst. Enamus neist küll suhteliselt kiretud lühisõnumid. Ülejäänud poolt poolitavad omakorda neutraalsed ja negatiivsed artiklid.

Teadupärast piirduv suur osa lehelugejaid vaid pealkirjade lugemisega. Seda arvesse võttes on mõnes artiklis oluline info juba pealkirjas ära öeldud. Näiteks artiklid *TTÜ vilistlased toetavad üliõpilasi*, *Roheline päev TTÜs*, *Kinnisvara haldajaks saab Tehnikaülikool*, *TTÜ tudengid süüdistavad rektoraati*, *TTÜ rektor Olav Aarna on tudengivaemulik* ja *Olav Aarna võitleb tudengkonna õiguste eest* mõjuvad kõnekalt ka pealkirja lugedes. Viimased kaks näidet iseloomustavad kujukalt meedia võimalusi ühe ja sama sündmuse kajastamisel ja näitavad tihtlasi, et päris suur osa on ka ajakirjaniku suhtumisel "materjali".

Positiivsed

Millised kirjutised on vaadeldavast grupist TTÜ mainele positiivselt mõjunud?

Lisaks mõnele eelpoolnimetatult väärivad märkimist veel *Tallinn osaleb Innovatsioonikeskuse asutamisel*; *Tehnikaülikool saab uue laborihoone*; *TTÜ lõpetas talvel kakssada noort*; *TTÜ peab juubelisünnipäeva*; *Ülikoolid viivad kõrghariduse maale*.

Neutraalsed

Neutraalseteks saab pidada umbes veerandit kõnesoleva rühma artiklitest. Need oleksid enamuses lühisõnumid *Facio Ehitus jätkab TTÜ*; *Tehnikaülikoolis avati konsultatsioonipunkt*; *TTÜ saab 80-aastaseks*; *Haridusminister kiitis kolledzhi loomise heaks* jt. Need artiklid ei sisalda juba oma lühiduse tõttu TTÜle mingit hinnangulist aspekti.

Negatiivsed

Negatiivse mõjuga artikleid on esimeses artiklitegrupis samuti umbes veerand. Kahjuks võib oletada, et nende tegelik mõju ülikooli mainele on märksa suurem: *Ülikool ei suuda tudengeid majutada*; *Ühiselamud ei käi ajaga sammu*; *Tudengid külmetavad küünlavalgel*, taas ühiselamu probleemid; *Tudengivaenlane nr. 1: Olav Aarna*; *Tehnikaraamatukogu on ülikoolile tülikas* jt.

Erinevad teemad

Otseselt TTÜst kirjutatud artiklid moodustavad aasta lõikes veel omaette teemad rühmi. Enamkäsitletud teemasid 1998. a oli 6:

- TTÜs avatud politseipunkt (3 lugu)
- vilistlased toetavad üliõpilasi (3 lugu)
- TTÜ 80. aastapäev (6 lugu)
- ühiselamud (4 lugu)
- Saaremaa kolledzhi asutamisest (4 lugu)
- rektor Aarna *contra* EÜL (6 lugu)

Oma osa mängivad siin ka parajasti valitsevad suhtumised. Pole ju teadmata, et altimad ollakse kirjutama "kõmutedemadel", mis üldreeglina on negatiivse suunaga. Selle näiteks on tervelt kuus artiklit rektor Aarna konfliktist tudengitega.

Pikemalt on kasulik peatuda negatiivsetel teemadegruppidel. "Kasulik" just seepärast, et need õpetavad kõige efektiivsemalt, kuidas võimaluse korral edaspidi selliseid situatsioone kui mitte vältida, siis vähemalt pehmemendada. (Meeldetuletuseks - kapitalismis ei ole ajakirjandus enam fiktiivne "hääletoru", vaid esindab väidetavalt neljandat võimu.)

Populaarne: ühiselamuteema

Niisiis ühiselamud. TTÜ ühiselamute kirjutati möödunud aastal neljal korral. Alustuseks suhteliselt neutraalne lühiartikkel *Ülikool ei suuda tudengeid majutada*, samal päeval ilmus ka teises väljaandes pikem ja konkreetsem artikkel, kus teemaks oli igasugiseses tudengite paigutamise probleemid TTÜs ja TPÜs *Kõik esmakursused ei mahu ühiselamutesse*. Kirjutise autor *Annika Sepp* on suhteliselt neutraalne, annab lootust isegi olukorra peatsele paranemisele. Sõna saab ka TTÜ ühiselamute direktor *Ellen Nossenko*, kes samuti andis lootust probleemi peatsele lahendamisele. Artiklis *Ühiselamud ei käi ajaga sammu* käsitleb *Harvet Toots* kõigi avalik-õiguslike kõrgkoolide ühiselamuprobleeme. Pilt, mis tekib, pole kaugelki hea: kurdetakse kohtade vähesuse, põhjendamatu kallite üüride ja halbade elutingimuste üle. TTÜ esindaja väidab, et olukord on tõepoolest ebanormaalne ja konstateerib ühiselamute tehnilist mahajäämust.

Ametnikud peavad oskama ajakirjanikega suhelda

Kõige negatiivsem artikkel ühiselamute *Tudengid külmetavad küünlavalgel* on põhendatud ühele TTÜ

Tehnikaülikool ja meedia

Algus lk 7.

ühiselamule. Autor **Mari Klein** ei varja eriti oma poolehoidu kannatajapoolle, s.o tudengkonna vastu. Artiklis saavad sõna tudengid, kes kirjeldavad elu ühiselamus kui ilma soojata ja elektrita õudust. Ka ühiselamu direktor Ellen Nossenko tunnustab olukorra halvaks. Sõna saab ka TTÜ Tehnika- ja kinnisvaraosakonna juhataja **Olavi Paulus**, kelle öelduna ära trükitud lakooniline lause "nii külm ühiselamutes nüüd ka pole, et lisasoojust vaja oleks," ei luba küll loota, et olukorra parandamiseks niipea midagi ette võetakse. Vastutavad ametnikud peakid siiski hea seisma selle eest, et ajakirjanik sellisel juhul ilma konstruktiivse informatsioonita ei jääks. Praegu jäi lehelugejal mulje, et Tehnikaülikool ei hoolitse oma tudengite elementaarsetegi vajaduste eest.

Rektor ja Eesti Üliõpilaste Liit

Teine negatiivne uudisterühm puudutab Tehnikaülikooli rektori ja tudengite vastasseisu. Kuna teeneka akadeemiku ja haridustegelase valimine aasta kõige tudengivaenulikumaks persooniks on tõepoolest uudis, ilmus selle kohta ka arvukalt erinevas kaliibris artikleid.

Esimene süüdistav pääsuke lendas välja 31.10, kui *Postimehes* ilmus artikkel *TTÜ tudengid süüdistavad rektoraati*. Nii tõsisele süüdistusele oleks soovitatav ka vastata. Sündmuste edasi arenedes ilmub kolmes ajalehes 24.11. uudis sellest, et Eesti Üliõpilaste Liit on omistanud TTÜ rektorile **Olav Aarnale** aasta kõige tudengivaenulikumana inimese tiitli. Kuna EÜL hoolitses ise ka selle eest, et uudis pressi jõuaks, ongi esimesed uudised valdavalt fakti konstateerivad *Tudengivaenlane nr. 1: Olav Aarna, Olav Aarna sai tudengivaenuliku tiitli, TTÜ rektor Olav Aarna on tudengivaenulik*. Olav Aarna ise resümeerib situatsiooni ühes artiklis järgmiselt: "Usun, et ka TTÜ mainele tervikuna võib see (tiitel K.V.) negatiivselt mõjuda, kuid eks me peame seda rohkem tööd tegema." Järgmises artiklis *Olav Aarna neelas solvangu alla* antakse sõna ainult süüdistatavale. Artikkel on keskmisest lühem, autor **Tarmo Michelson** suhteliselt neutraalse hoiakuga. Rektor valib käitumisviisidest positiivseima, hakkamata kedagi süüdistama ja vastaseid poriga loopima. Sellise konstruktiivse väärkusega annab ta lugejale lootust, et probleem on kui mitte

marginaalne, siis vähemalt lahendatav. Kõige pikem artikkel sellest teemaderingist ilmus 27.11. *Postimehes* - *Olav Aarna võitleb tudengkonna õiguste eest*. Loo autor **Tiina Jõgeda** on kirjutanud portreeloo TTÜ rektorist, jäädes ise neutraalsele positsioonile.

Kokkuvõttes saab öelda, et olles sattunud sellisesse ebameeldivasse situatsiooni, valis rektor võimalikest käitumisviisidest parima. See, kuidas selliseid olukordi oleks võimalik ennetada ja kuidas optimaalselt lahendada, kuulub rohkem juba suhtekorraldaja kompetentsi.

Kuidas resümeerida neid artikleid, kus on juttu otseslt TTÜst? Kuigi arvukuselt domineerisid neutraalsed-positiivsed kirjutised, ei jäta lehelugejat ja ühtlasi ka TTÜ mainet mõjutamata ka aasta lõpus ilmunud negatiivsed lood.

TTÜ töötajad või tudengid infovahendajana

Artikleid, kus on kas intervjueritud või tsiteeritud TTÜ töötajaid või tudengeid, on 15 protsenti ja nende tähtsus TTÜ mainele pole mitte nii suur kui esimese grupi puhul. Üldjuhul on nende mõju positiivne. Kui keegi väärrib tsiteerimist või intervjuerimist, toob see tulu ka firmale, kus ta töötab. Erinevalt artiklist, mille autoriteks on TTÜ töötajad (artikli autor unustab oma seotuse TTÜga tihti märkimata), leiab näiteks intervjuude puhul intervjueritava töökohta alati äramärkimist.

Näiteks: *Kümne aasta pärast peaks Eestis olema alla saja valla, intervjuu professor Sulev Mäeltsemehega; Vello Vensell pankaminek ripub poliitikute; Piimal võib olla ravitoime - intervjuu dotsent Margus Friedenthaliga; Praegused populaarsed erialad ei pruugi aastate pärast tööd anda - Väino Rajangu eksperthinang; Ettevaatust, ohtlik toit - professor Raivo Vokk annab nõu, jne. Kokkuvõtteks - intervjueritavad ja refereeritavad TTÜga seotud inimesed kuuluvad peamiselt akadeemiliste töötajate hulka. Esindatud on paljud erialad. Populaarsemad paistavad olevat psühholoogia, ehitus, toitlustus ja majandusteemad. Teatud määral näitab see lehelugude rühm ka seda, millistelt teemadelt enim lugejad teavet ootavad. Tegu on ajakirjanike poolt välja valitud teemadega, niisiis on arvestatud konjuktuuriga.*

Autorid on TTÜ töötajad või tudengid

Artiklite rühm, mille autorid on TTÜ töötajad või tudengid, 60% kõigist. Nende mõju TTÜ mainele on kaudsem kui kahel esimesel grupil. Paljud autorid ei märgi oma seotust TTÜga. Kuna tegemist on aktiivsete inimestega, osaletakse ka paljudes muudes eluvaldkondades ega afisheerita n-ö TTÜ-kuuluvust. Näiteks on emeriitprofessor **Uno Mereste** ka Reformierakonna liige, süsteemitehnika teaduskonna vaneminsener **Toivo Paavle** esindab ka Pirita halduskogu, Lasnamäe halduskogu nimel võtab sõna majandusteaduskonna dotsent **Ülo Mallene**, TTÜ ajalehe toimetaja **Urmi Reinde** on ka Tallinna Üürnike Ühenduse pressiesindaja jne.

Artiklite teemadering on lai, kõikides populaarteaduslikust poliitilise kommentaarini. **Väino Rajangu** kirjutab haridus- ja tööturu teemadel; vaneminsener **Jüri Krustokilt** pärinevad mitmed huvitavad populaarteaduslikud artiklid; emeriitprofessor **Vladimir Koslov** kirjutab palju sotsiaalsetel teemadel; professor **Raimund Ubar** võtab sõna teadusteemadel. Professor **Andres Taklaja** kirjutab sotsiaalteemadel jne. Produktiivseimad autorid on Uno Mereste ja Jüri Krustok, kes on kumbki kirjutanud umbes 15% kolmanda rühma artiklitest.

Kokkuvõtteks

Kahjuks ei saa enam kindlalt väita (nagu seisab mõõdnud aasta meediamonitooringus), et ka 1998. aastal ajalehtedes avaldatud materjalide põhjal oleks TTÜ maine "stabiilselt hea ka ilma süstemaatilise PR tegevuseta". Kriitilised artiklid ülikoolist on küll arvulises vähemuses, kuid piisavalt mõjusad. Optimisti kombel võime öelda, et alati saab hullem olla. Aga et siiski hullemaks ei läheks, tuleb ka 1998. aasta meediamonitooring lõpetada sama lausega, millega mõõdnud aastal Kai Aviksoo: "Kokkuvõtteks võiks öelda, et ülikoolile oleks organiseeritud suhtekorralduslik töö strateegiliselt vajalik. /.../ Praegusel suhtekorralduslikul tegevusel puudub ühtsus, sellega tegelevad mitmed struktuuriüksused, nende vahel puudub piisav kontakt, koostöö ja adekvaatne infovahetus. Oskuslik PR-tegevus aitaks oluliselt edendada ülikooli ärilises mõttes, populariseerida õppeasutustena ja tõsta mainet."

**Koostanud
Kersti Vähi
teabespetsialist**

(Lühendatud)